

skyldtes, at vi var i Stand til at dække Underskuddet ved Laan i Udlandet, faste Laan og ved Eksport af Kreditforeningspapirer, men det kan vi ikke gøre mere. Vi havde et ret betydeligt Underskud, da Krigen brød ud i 1914. Det er opgjort noget forskelligt til ca. 1 Milliard Kr. Denne Nettogæld skyldtes i alt væsentligt de Omstændigheder, jeg her har nævnt, og voldte ikke nogen Art af Forstyrrelse i det danske Pengevæsen. Langsomt, men uden Kursvanskeligheder havde vi gjort denne Gæld. Vi indbetalte den under Krigen, og vi havde et betydeligt Overskud tilbage, da Krigen var forbi. Da skyldte Udlandet os et betydeligt Beløb, maaske svarende til det, vi skyldte Udlandet, da Krigen brød ud. Men dette Forhold er nu totalt forandret, og jeg maa antage, at vi nu skylder mere til Udlandet end før Krigen. Men nu voldet det os kolossale Forstyrrelser og et uhyre Besvær, og vi gaar paa Underskud hver eneste Dag og er ikke i Stand til at raade Bod derpaa ved Laan fra Udlandet, lige saa lidt som vi er i Stand til at sende Kreditforeningsobligationer til Hamborgs eller Paris's Børser. De bliver ikke modtaget der; de bliver ikke solgt dér; vi har ikke længere den Kredit i Udlandet, som vi tidligere havde. Jeg antager, at det Nettounderskud, vi havde ved Udgangen af det første Halvaar 1920, svarede i det væsentlige til det Nettounderskud, vi gjorde i 1919, hvert Halvaar taget for sig. Det vil altsaa sige, at vi ikke paa nogen Maade har kunnet bedre vor Stilling i 1920, og jeg har al mulig Grund til at antage, at vi ogsaa i Fremtiden Maaned efter Maaned vil gøre Millionunderskud, uden at vi er i Stand til at se Udveje for at faa dette Millionunderskud af Vejen. Det vil altsaa sige, at vi arbejder os dybere og dybere ned i Afhængighed. Vi vil Maaned efter Maaned i den kommende Tid selv under de gunstigste Eksportforhold for Danmark se Kursen stige paa udenlandsk Valuta og vor egen Krone synke i Værdi. Jeg gad se den, der vil kunne anviser nogen Udvej ud af denne Situation, medmindre han vil gaa den Vej, jeg allerede her gentagne Gange har anvist. Der er gjort megen Skade ved, at man ikke allerede for Aar og Dag siden har taget dette Forhold i Betragtning paa tilbørlig Maade og handlet derefter. Det er et Aar siden, at jeg første Gang fremdrog denne Sag her. Der var, saa vidt jeg erindrer, kun eet Medlem, der ydede mig Tilstutning, det var det ærede Medlem Hr. Fraenkel. Men hans

Parti tog ikke Konsekvensen af hans Ord, det handlede ikke derefter. Thi da Bankerne fik deres Valutaordning tilvejebragt, og man skulde tage endelig Beslutning, nægtede baade det konservative Folkeparti og Venstre at være med. Det er derfor ganske urigtigt, naar man i Agitationen har gjort Forsøg paa at give det Udseende af, at den nuværende Valutasituation er en Arv fra Forgængerens. Vi har i Tide advaret mod at lade Tingene gaa deres egen Gang, men man har siddet alle Advarsler overhørig. Man lod Valutakommisionen sprænges, Valutalovforslaget blev henlagt, og man nægtede at arbejde for at faa det gennemført. Nu har man faaet en ny Valutakommision, jeg vil haabe, at man ikke behandler dens Arbejde paa samme Maade. Men, som sagt, megen Skade er sket ved dette. Alle, der kender Importlisterne, ved, at en uhyre Mængde Luksusvarer er ført ind i Landet i de sidste Maaned, fordi man skønnede, at den Mulighed var til Stede, at man før eller senere saa sig nødsaget til at dæmme op for Luksusimporten, og saa vilde man da have sine Luksusvarer hjem i Tide, og det var Varer, som det danske Samfund i produktiv Henseende ikke har den fjerneste Nytte af, ja, som i mangfoldige Tilfælde kun kan virke til Skade og Fortrød. Dertil er en meget væsentlig Del af den udenlandske Valuta brugt i de sidste Maaned.

Det var den højtærede Landbrugsminister, der var første Mand for at modsætte sig, at der kom noget ud af Valutaraadets Arbejde. Han staar jo utvivlsomt ikke ene med sin Opfattelse indenfor Landbrugskredse. De store Landmænd ser deres øjeblikkelige Fordel i, at vi har en lav Kronekurs og høje Kurser paa udenlandsk Valuta, navnlig paa Sterling, men for øvrigt ogsaa paa Dollars, forsaa vidt som vi eksporterer Landbrugsprodukter til Amerika. Og naturligvis er der en Sandhed deri, at de faar flere danske Kroner for deres Smør, naar Kursen er høj. Men det er jo ikke det, der er det afgørende, hvor mange Kroner de faar for deres Smør. Det afgørende er, hvor meget man kan købe igen for den danske Krone. For det store Landbrug er det utvivlsomt for Øjeblikket en Fordel, saaledes som Landet ligger — hvor længe det er det, er ikke let at sige —, at have den høje Sterlingkurs, medens det afgjort er til Skade for det mindre Landbrug, og det er aldeles udpræget til Skade for hele det danske Samfund, der udmarves ved de høje Kurser, udmarves, fordi vi køber